

Suomenkielinen laitos

Lainsäädäntö

Sisältö

I Säädökset, jotka on julkaistava

- Komission asetus (EY) N:o 1775/2002, annettu 4 päivänä lokakuuta 2002, tuonnin kiinteistä arvoista tiettyjen hedelmien ja vihannesten tulohinnan määrittämiseksi 1
- * **Komission asetus (EY) N:o 1776/2002, annettu 4 päivänä lokakuuta 2002, Ranskan lipun alla purjehtivien alusten turskan kalastuksen lopettamisesta** 3
- * **Komission asetus (EY) N:o 1777/2002, annettu 4 päivänä lokakuuta 2002, Ranskan lipun alla purjehtivien alusten kielikampelan kalastuksen lopettamisesta** 4
- * **Komission asetus (EY) N:o 1778/2002, annettu 4 päivänä lokakuuta 2002, Ranskan lipun alla purjehtivien alusten kielikampelan kalastuksen lopettamisesta** 5
- * **Komission asetus (EY) N:o 1779/2002, annettu 4 päivänä lokakuuta 2002, yhteisön ulkomaankauppatilastojen ja jäsenvaltioiden välisen kaupan tilastojen maa- ja alue- luokituksesta** ⁽¹⁾ 6
- * **Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/73/EY, annettu 23 päivänä syyskuuta 2002, miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen toteuttamisesta mahdollisuuksissa työhön, ammatilliseen koulutukseen ja uralla etenemiseen sekä työoloissa annetun neuvoston direktiivin 76/207/ETY muuttamisesta** ⁽¹⁾ 15

1

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti

FI

Säädökset, joiden otsikot on painettu laihalla kirjasintyypillä, ovat maatalouspolitiikan alaan kuuluvia juoksevien asioiden hoitoon liittyviä säädöksiä, joiden voimassaoloaika on yleensä rajoitettu.

Kaikkien muiden säädösten otsikot on painettu lihavalla kirjasintyypillä ja merkitty tähdellä.

I

(Säädökset, jotka on julkaistava)

**KOMISSION ASETUS (EY) N:o 1775/2002,
annettu 4 päivänä lokakuuta 2002,
tuonnin kiinteistä arvoista tiettyjen hedelmien ja vihannesten tulohinnan määrittämiseksi**

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon hedelmien ja vihannesten tuontijärjestelmän soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 21 päivänä joulukuuta 1994 annetun komission asetuksen (EY) N:o 3223/94 ⁽¹⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1498/98 ⁽²⁾, ja erityisesti sen 4 artiklan 1 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Asetuksessa (EY) N:o 3223/94 säädetään Uruguayn kierroksen monenvälisen kauppaneuvottelujen tulosten mukaisesti komission vahvistamista kolmansien maiden tuonnin kiinteiden arvojen perusteista liitteissä määriteltävien tuotteiden ja ajanjaksojen osalta.

- (2) Edellä mainittujen perusteiden mukaisesti tuonnin kiinteät arvot on vahvistettava tämän asetuksen liitteessä esitetylle tasolle,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Asetuksen (EY) N:o 3223/94 4 artiklassa tarkoitetut tuonnin kiinteät arvot vahvistetaan liitteessä olevassa taulukossa merkityllä tavalla.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan 5 päivänä lokakuuta 2002.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 4 päivänä lokakuuta 2002.

Komission puolesta
J. M. SILVA RODRÍGUEZ
Maatalouden pääjohtaja

⁽¹⁾ EYVL L 337, 24.12.1994, s. 66.

⁽²⁾ EYVL L 198, 15.7.1998, s. 4.

LIITE

tuonnin kiinteistä arvoista tiettyjen hedelmien ja vihannesten tulohinnan määrittämiseksi 4 päivänä lokakuuta 2002 annettuun komission asetukseen

(EUR/100 kg)

CN-koodi	Kolmannen maan koodi ⁽¹⁾	Tuonnin kiinteä arvo
0702 00 00	052	66,6
	060	93,0
	096	36,1
	999	65,2
0707 00 05	052	102,3
	999	102,3
0709 90 70	052	85,7
	999	85,7
0805 50 10	052	71,7
	388	63,7
	524	60,2
	528	56,5
	999	63,0
0806 10 10	052	85,5
	064	124,7
	400	204,3
	999	138,2
0808 10 20, 0808 10 50, 0808 10 90	096	44,0
	388	75,8
	400	92,4
	512	85,3
	804	71,9
	999	73,9
0808 20 50	052	47,1
	388	70,5
	999	58,8

⁽¹⁾ Komission asetuksessa (EY) N:o 2020/2001 (EYVL L 273, 16.10.2001, s. 6) vahvistettu maanimikkeistö. Koodi "999" tarkoittaa "muuta alkuperää".

KOMISSION ASETUS (EY) N:o 1776/2002,**annettu 4 päivänä lokakuuta 2002,****Ranskan lipun alla purjehtivien alusten turskan kalastuksen lopettamisesta**

EUROOPAN YHTEISÖN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon yhteiseen kalastuspolitiikkaan sovellettavasta valvontajärjestelmästä 12 päivänä lokakuuta 1993 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2847/93⁽¹⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 2846/98⁽²⁾, ja erityisesti sen 21 artiklan 3 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Yhteisön vesialueilla ja yhteisön aluksiin sellaisilla muilla vesialueilla, joilla sovelletaan saalisrajoituksia, sovellettavien eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien kalastusmahdollisuuksien ja niihin liittyvien edellytysten vahvistamisesta vuodeksi 2002 18 päivänä joulukuuta 2001 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2555/2001⁽³⁾ säädetään turskakiintiöistä vuodeksi 2002.
- (2) Kiintiöiden alaisten kalakantojen saaliiden määrällisistä rajoituksista annettujen säännösten noudattamisen turvaamiseksi komission on tarpeen vahvistaa päivämäärä, johon mennessä jäsenvaltion lipun alla purjehtivien alusten katsotaan täyttäneen kiintiönsä.
- (3) Komissiolle toimitettujen tietojen mukaan Ranskan lipun alla purjehtivien tai Ranskassa rekisteröityjen alusten

turskasaaliit ICES-alueen VII a vesillä ovat täyttäneet vuodeksi 2002 myönnetyn kiintiön. Ranska on kieltänyt tämän kannan kalastuksen 10 päivästä syyskuuta 2002. Sen vuoksi on tarpeen noudattaa tätä päivämäärää,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Ranskan lipun alla purjehtivien tai Ranskassa rekisteröityjen alusten turskasaaliit ICES-alueen VII a vesillä ovat täyttäneet Ranskalle vuodeksi 2002 myönnetyn kiintiön.

Kielletään Ranskan lipun alla purjehtivilta tai Ranskassa rekisteröidyiltä aluksilta turskan kalastus ICES-alueen VII a vesillä sekä näiden alusten tämän asetuksen ensimmäisen soveltamispäivän jälkeen pyytämän kyseisen kannan hallussa pitäminen aluksessa sekä sen uudelleenlastaus ja purku.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 10 päivästä syyskuuta 2002.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 4 päivänä lokakuuta 2002.

Komission puolesta

Franz FISCHLER

Komission jäsen

⁽¹⁾ EYVL L 261, 20.10.1993, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 358, 31.12.1998, s. 5.

⁽³⁾ EYVL L 347, 31.12.2001, s. 1.

KOMISSION ASETUS (EY) N:o 1777/2002,**annettu 4 päivänä lokakuuta 2002,****Ranskan lipun alla purjehtivien alusten kielikampelan kalastuksen lopettamisesta**

EUROOPAN YHTEISÖN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon yhteiseen kalastuspolitiikkaan sovellettavasta valvontajärjestelmästä 12 päivänä lokakuuta 1993 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2847/93 ⁽¹⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 2846/98 ⁽²⁾, ja erityisesti sen 21 artiklan 3 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Yhteisön vesialueilla ja yhteisön aluksiin sellaisilla muilla vesialueilla, joilla sovelletaan saalisrajoituksia, sovellettavien eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien kalastusmahdollisuuksien ja niihin liittyvien edellytysten vahvistamisesta vuodeksi 2002 18 päivänä joulukuuta 2001 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2555/2001 ⁽³⁾ säädetään kielikampelakiintiöistä vuodeksi 2002.
- (2) Kiintiöiden alaisten kalakantojen saaliiden määrällisistä rajoituksista annettujen säännösten noudattamisen turvaamiseksi komission on tarpeen vahvistaa päivämäärä, johon mennessä jäsenvaltion lipun alla purjehtivien alusten katsotaan täyttäneen kiintiönsä.
- (3) Komissiolle toimitettujen tietojen mukaan Ranskan lipun alla purjehtivien tai Ranskassa rekisteröityjen alusten kielikampelasaaliit ICES-alueen II ja Pohjanmeren vesillä

ovat täyttäneet Ranskalle vuodeksi 2002 myönnetyn kiintiön. Ranska on kieltänyt tämän kannan kalastuksen 10 päivästä syyskuuta 2002. Sen vuoksi on tarpeen noudattaa tätä päivämäärää,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Ranskan lipun alla purjehtivien tai Ranskassa rekisteröityjen alusten kielikampelasaaliit ICES-alueen II ja Pohjanmeren vesillä ovat täyttäneet Ranskalle vuodeksi 2002 myönnetyn kiintiön.

Kielletään Ranskan lipun alla purjehtivilta tai Ranskassa rekisteröidyiltä aluksilta kielikampelan kalastus ICES-alueen II ja Pohjanmeren vesillä sekä näiden alusten tämän asetuksen ensimmäisen soveltamispäivän jälkeen pyytämän kyseisen kannan hallussa pitäminen aluksessa sekä sen uudelleenlastaus ja purku.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 10 päivästä syyskuuta 2002.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 4 päivänä lokakuuta 2002.

Komission puolesta

Franz FISCHLER

Komission jäsen

⁽¹⁾ EYVL L 261, 20.10.1993, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 358, 31.12.1998, s. 5.

⁽³⁾ EYVL L 347, 31.12.2001, s. 1.

KOMISSION ASETUS (EY) N:o 1778/2002,
annettu 4 päivänä lokakuuta 2002,
Ranskan lipun alla purjehtivien alusten kielikampelan kalastuksen lopettamisesta

EUROOPAN YHTEISÖN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon yhteiseen kalastuspolitiikkaan sovellettavasta valvontajärjestelmästä 12 päivänä lokakuuta 1993 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2847/93 ⁽¹⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 2846/98 ⁽²⁾, ja erityisesti sen 21 artiklan 3 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Yhteisön vesialueilla ja yhteisön aluksiin sellaisilla muilla vesialueilla, joilla sovelletaan saalisrajoituksia, sovellettavien eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien kalastusmahdollisuuksien ja niihin liittyvien edellytysten vahvistamisesta vuodeksi 2002 18 päivänä joulukuuta 2001 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2555/2001 ⁽³⁾ säädetään kielikampelakiintiöistä vuodeksi 2002.
- (2) Kiintiöiden alaisten kalakantojen saaliiden määrällisistä rajoituksista annettujen säännösten noudattamisen turvaamiseksi komission on tarpeen vahvistaa päivämäärä, johon mennessä jäsenvaltion lipun alla purjehtivien alusten katsotaan täyttäneen kiintiönsä.
- (3) Komissiolle toimitettujen tietojen mukaan Ranskan lipun alla purjehtivien tai Ranskassa rekisteröityjen alusten

kielikampelasaaliit ICES-alueen VIIe vesillä ovat täyttäneet Ranskalle vuodeksi 2002 myönnetyn kiintiön. Ranska on kieltänyt tämän kannan kalastuksen 10 päivästä syyskuuta 2002. Sen vuoksi on tarpeen noudattaa tätä päivämäärää,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Ranskan lipun alla purjehtivien tai Ranskassa rekisteröityjen alusten kielikampelasaaliit ICES-alueen VIIe vesillä ovat täyttäneet Ranskalle vuodeksi 2002 myönnetyn kiintiön.

Kielletään Ranskan lipun alla purjehtivilta tai Ranskassa rekisteröidyiltä aluksilta kielikampelan kalastus ICES-alueen VIIe vesillä sekä näiden alusten tämän asetuksen ensimmäisen soveltamispäivän jälkeen pyytämän kyseisen kannan hallussa pitäminen aluksessa sekä sen uudelleenlastaus ja purku.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 10 päivästä syyskuuta 2002.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 4 päivänä lokakuuta 2002.

Komission puolesta

Franz FISCHLER

Komission jäsen

⁽¹⁾ EYVL L 261, 20.10.1993, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 358, 31.12.1998, s. 5.

⁽³⁾ EYVL L 347, 31.12.2001, s. 1.

KOMISSION ASETUS (EY) N:o 1779/2002,
annettu 4 päivänä lokakuuta 2002,
yhteisön ulkomaankauppatilastojen ja jäsenvaltioiden välisen kaupan tilastojen maa- ja alueluokituksista
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon yhteisön ja sen jäsenmaiden tavarakauppaa kolmansien maiden kanssa koskevista tilastoista 22 päivänä toukokuuta 1995 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1172/95⁽¹⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 374/98⁽²⁾, ja erityisesti sen 9 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Asetuksen (EY) N:o 1172/95 9 artiklan mukaisesti maa- ja alueluokituksen laatiminen kuuluu komission toimivaltaan.
- (2) Maa- ja alueluokituksen 1 päivänä tammikuuta 2002 voimassa ollut versio oli komission asetuksen (EY) N:o 2020/2001⁽³⁾ liitteenä.
- (3) Maiden ja alueiden aakkosellinen luokitus perustuu voimassa olevaan ISO alpha-2-standardiin siltä osin kuin se on yhteisön lainsäädännön vaatimusten kanssa yhteensopivaa. On toivottavaa antaa tietyille jäsenvaltioille siirtymäkausi tehtyihin muutoksiin sopeutumista varten. On suotavaa asian yksinkertaistamiseksi, että siirtymäkausi päättyy sillä hetkellä, jona aletaan

soveltaa yhtenäisen hallinnollisen asiakirjan säännösten uudelleen laatimista koskevia määräyksiä.

- (4) Tässä asetuksessa säädetty toimenpiteet ovat kolmansien maiden kanssa käytävän tavarakaupan tilastoja käsittelevän komitean lausunnon mukaiset,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Yhteisön ulkomaankauppatilastojen ja jäsenvaltioiden välisen kaupan tilastojen maa- ja alueluokituksen versio, joka on voimassa 1 päivästä tammikuuta 2003, on tämän asetuksen liitteenä.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003.

Jäsenvaltiot voivat kuitenkin käyttää kolminumeroisia koodeja, jotka ovat tämän asetuksen liitteenä, aina siihen asti, kun komission asetuksen (ETY) N:o 2454/93⁽⁴⁾ liitteiden 37 ja 38 uudelleen laatimista koskevia määräyksiä aletaan soveltaa.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 4 päivänä lokakuuta 2002.

Komission puolesta

Pedro SOLBES MIRA

Komission jäsen

⁽¹⁾ EYVL L 118, 25.5.1995, s. 10.

⁽²⁾ EYVL L 48, 15.2.1998, s. 6.

⁽³⁾ EYVL L 273, 16.10.2001, s. 6.

⁽⁴⁾ EYVL L 253, 11.10.1993, s. 1.

LIITE

**MAA- JA ALUELUOKITUS YHTEISÖN ULKOMAANKAUPPATILASTOJA JA JÄSENVALTIOIDEN VÄLISEN
KAUPAN TILASTOJA VARTEN**

(1 päivästä tammikuuta 2003 voimassa oleva versio)

AD	(043)	Andorra	
AE	(647)	Yhdistyneet arabiemiirikunnat	Abu Dhabi, Dubai, Sharja, Ajman, Umm al-Qaiwain, Ras al-Khaima ja Fujaira
AF	(660)	Afganistan	
AG	(459)	Antigua ja Barbuda	
AI	(446)	Anguilla	
AL	(070)	Albania	
AM	(077)	Armenia	
AN	(478)	Alankomaiden Antillit	Curacao, Bonaire, Saint Eustatius, Saba ja Saint Martinin eteläosa
AO	(330)	Angola	mukaan lukien Cabinda
AQ	(891)	Etelämanner	alueet kuudennestakymmenennestä eteläisestä leveysasteesta etelään lukuun ottamatta Ranskan eteläisiä territorioita (TF), Bouvet'n saarta (BV), Etelä-Georgiaa ja Eteläisiä Sandwichsaaria (GS)
AR	(528)	Argentiina	
AS	(830)	Amerikan Samoa	
AT	(038)	Itävalta	
AU	(800)	Australia	
AW	(474)	Aruba	
AZ	(078)	Azerbaidžan	
BA	(093)	Bosnia ja Hertsegovina	
BB	(469)	Barbados	
BD	(666)	Bangladesh	
BE	(017)	Belgia	
BF	(236)	Burkina Faso	
BG	(068)	Bulgaria	
BH	(640)	Bahrain	
BI	(328)	Burundi	
BJ	(284)	Benin	
BM	(413)	Bermuda	
BN	(703)	Brunei Darussalamin valtio	yleisesti käytetty nimi: Brunei
BO	(516)	Bolivia	
BR	(508)	Brasilia	

BS	(453)	Bahama	
BT	(675)	Bhutan	
BV	(892)	Bouvet'n saari	
BW	(391)	Botswana	
BY	(073)	Valko-Venäjä	
BZ	(421)	Belize	
CA	(404)	Kanada	
CC	(833)	Kookossaaret (tai Keeling-saaret)	
CD	(322)	Kongon demokraattinen tasavalta	entinen Zaire
CF	(306)	Keski-Afrikan tasavalta	
CG	(318)	Kongo	
CH	(039)	Sveitsi	mukaan lukien saksalainen Büsingenin alue ja italialainen kunta Campione d'Italia
CI	(272)	Norsunluurannikko	
CK	(837)	Cookinsaaret	
CL	(512)	Chile	
CM	(302)	Kamerun	
CN	(720)	Kiinan kansantasavalta	yleisesti käytetty nimi: Kiina
CO	(480)	Kolumbia	
CR	(436)	Costa Rica	
CU	(448)	Kuuba	
CV	(247)	Kap Verde	
CX	(834)	Joulusaaret	
CY	(600)	Kypros	
CZ	(061)	Tšekin tasavalta	
DE	(004)	Saksa	mukaan lukien Helgoland; lukuun ottamatta Büsingenin aluetta
DJ	(338)	Djibouti	
DK	(008)	Tanska	
DM	(460)	Dominica	
DO	(456)	Dominikaaninen tasavalta	
DZ	(208)	Algeria	
EC	(500)	Ecuador	mukaan lukien Galapagossaaret
EE	(053)	Viro	
EG	(220)	Egypti	
ER	(336)	Eritrea	

ES	(011)	Espanja	mukaan lukien Baleaarit ja Kanariansaaret; lukuun ottamatta Ceutaa ja Melillaa
ET	(334)	Etiopia	
FI	(032)	Suomi	mukaan lukien Ahvenanmaa
FJ	(815)	Fidži	
FK	(529)	Falklandinsaaret	kutsutaan myös nimellä Islas Malvinas
FM	(823)	Mikronesian liittovaltio	Chuuk, Kosrae, Pohnpei ja Yap
FO	(041)	Färsaaret	
FR	(001)	Ranska	mukaan lukien Monaco ja Ranskan merentakaiset departementit (Guadeloupe, Ranskan Guayana, Martinique ja Réunion)
GA	(314)	Gabon	
GB	(006)	Yhdistynyt kuningaskunta	Iso-Britannia, Pohjois-Irlanti, Kanaalisaaret ja Mansaari
GD	(473)	Grenada	mukaan lukien Etelä-Grenadiinit
GE	(076)	Georgia	
GH	(276)	Ghana	
GI	(044)	Gibraltar	
GL	(406)	Grönlanti	
GM	(252)	Gambia	
GN	(260)	Guinea	
GQ	(310)	Päiväntasaajan Guinea	
GR	(009)	Kreikka	
GS	(893)	Etelä-Georgia ja Eteläiset Sandwichsaaret	
GT	(416)	Guatemala	
GU	(831)	Guam	
GW	(257)	Guinea-Bissau	
GY	(488)	Guyana	
HK	(740)	Hongkong	Kiinan kansantasavallan erityishallintoalue Hongkong
HM	(835)	Heardsaari ja McDonaldsaaret	
HN	(424)	Honduras	mukaan lukien Islas del Cisne
HR	(092)	Kroatia	
HT	(452)	Haiti	
HU	(064)	Unkari	
ID	(700)	Indonesia	
IE	(007)	Irlanti	
IL	(624)	Israel	

IN	(664)	Intia	
IO	(357)	Brittiläinen Intian valtameren alue	Chagossaaret
IQ	(612)	Irak	
IR	(616)	Iranin islamilainen tasavalta	
IS	(024)	Islanti	
IT	(005)	Italia	mukaan lukien Livigno; lukuun ottamatta Campione d'Italian kuntaa
JM	(464)	Jamaika	
JO	(628)	Jordania	
JP	(732)	Japani	
KE	(346)	Kenia	
KG	(083)	Kirgisia	
KH	(696)	Kambodža	
KI	(812)	Kiribati	
KM	(375)	Komorit	Anjouan, Grande Comore ja Mohéli
KN	(449)	Saint Kitts ja Nevis	
KP	(724)	Korean demokraattinen kansantasavalta	yleisesti käytetty nimi: Pohjois-Korea
KR	(728)	Korean tasavalta	yleisesti käytetty nimi: Etelä-Korea
KW	(636)	Kuwait	
KY	(463)	Caymansaaret	
KZ	(079)	Kazakstan	
LA	(684)	Laon demokraattinen kansantasavalta	yleisesti käytetty nimi: Laos
LB	(604)	Libanon	
LC	(465)	Saint Lucia	
LI	(037)	Liechtenstein	
LK	(669)	Sri Lanka	
LR	(268)	Liberia	
LS	(395)	Lesotho	
LT	(055)	Liettua	
LU	(018)	Luxemburg	
LV	(054)	Latvia	
LY	(216)	Libyan kansan sosialistinen arabijamahiriya	yleisesti käytetty nimi: Libya
MA	(204)	Marokko	
MD	(074)	Moldovan tasavalta	yleisesti käytetty nimi: Moldavia

MG	(370)	Madagaskar	
MH	(824)	Marshallinsaaret	
MK ⁽¹⁾	(096)	Makedonia, entinen Jugoslavian tasavalta	
ML	(232)	Mali	
MM	(676)	Myanmar	yleisesti käytetty nimi: Burma
MN	(716)	Mongolia	
MO	(743)	Macao	Kiinan kansantasavallan erityishallintoalue Macao
MP	(820)	Pohjois-Mariaanit	
MR	(228)	Mauritania	
MS	(470)	Montserrat	
MT	(046)	Malta	mukaan lukien Gozo ja Comino
MU	(373)	Mauritius	Mauritius, Rodrigues-, Agalega- ja Cargados Carajos Shoals -saaret (Saint Brandonin saaret)
MV	(667)	Malediivit	
MW	(386)	Malawi	
MX	(412)	Meksiko	
MY	(701)	Malesia	Malesian niemimaa ja Itä-Malesia (Labuan, Sabah ja Sarawak)
MZ	(366)	Mosambik	
NA	(389)	Namibia	
NC	(809)	Uusi-Kaledonia	mukaan lukien Loyautésaaret (Maré, Lifou ja Ouvéa)
NE	(240)	Niger	
NF	(836)	Norfolkinsaari	
NG	(288)	Nigeria	
NI	(432)	Nicaragua	mukaan lukien Islas del Más
NL	(003)	Alankomaat	
NO	(028)	Norja	mukaan lukien Svalbard- ja Jan Mayen -saariryhmät
NP	(672)	Nepal	
NR	(803)	Nauru	
NU	(838)	Niue	
NZ	(804)	Uusi-Seelanti	lukuun ottamatta Rossin aluetta (Etelämanner)
OM	(649)	Oman	
PA	(442)	Panama	mukaan lukien entinen kanaalivyöhyke

PE	(504)	Peru	
PF	(822)	Ranskan Polynesia	Marquesassaaret, Seurasaaret (Tahiti), Tuamotu-, Gambier- ja Australlessaaret; mukaan lukien Clippertoninsaari
PG	(801)	Papua-Uusi-Guinea	Uuden-Guinean itäinen osa; Bismarckin saaristo (Uusi-Britannia, Uusi-Irlanti, Lavongai ja Amiraliteettisaaret); Pohjoiset Salomonsaaret (Bougainville ja Buka); Trobriand-, Woodlark- ja Entrecasteauxsaaret sekä Louisiadesaaristo
PH	(708)	Filippiinit	
PK	(662)	Pakistan	
PL	(060)	Puola	
PM	(408)	Saint-Pierre ja Miquelon	
PN	(813)	Pitcairn	mukaan lukien Ducie-, Henderson- ja Oenosaaret
PS	(625)	Palestiinalaisalue	Länsiranta (mukaan lukien Itä-Jerusalem) ja Gaza
PT	(010)	Portugali	mukaan lukien Azorit ja Madeiran saaristo
PW	(825)	Palau	kutsutaan myös nimellä Belau
PY	(520)	Paraguay	
QA	(644)	Qatar	
RO	(066)	Romania	
RU	(075)	Venäjän federaatio	
RW	(324)	Ruanda	
SA	(632)	Saudi-Arabia	
SB	(806)	Salomonsaaret	
SC	(355)	Seychellit	Mahé-, Praslin-, La Digue-, Frégate- ja Silhouettesaaret; Amirantit (Desroches-, Alphonse-, Plate- ja Coëtivysaaret); Farquarsaaret (Providence); Aldabra- ja Cosmoledosaaret
SD	(224)	Sudan	
SE	(030)	Ruotsi	
SG	(706)	Singapore	
SH	(329)	Saint Helena	mukaan lukien Ascensionsaari ja Tristan da Cunha -saaristo
SI	(091)	Slovenia	
SK	(063)	Slovakia	
SL	(264)	Sierra Leone	
SM	(047)	San Marino	
SN	(248)	Senegal	
SO	(342)	Somalia	
SR	(492)	Surinam	
ST	(311)	São Tomé ja Príncipe	

SV	(428)	El Salvador	
SY	(608)	Syyrian arabitasavalta	yleisesti käytetty nimi: Syyria
SZ	(393)	Swazimaa	
TC	(454)	Turks- ja Caicossaaret	
TD	(244)	Tšad	
TF	(894)	Ranskan eteläiset territoriot	Kerguelensaaret, Amsterdaminsaari, Saint-Paulinsaari ja Crozetsaaristo
TG	(280)	Togo	
TH	(680)	Thaimaa	
TJ	(082)	Tadžikistan	
TK	(839)	Tokelau	
TL	(626)	Itä-Timor	
TM	(080)	Turkmenistan	
TN	(212)	Tunisia	
TO	(817)	Tonga	
TR	(052)	Turkki	
TT	(472)	Trinidad ja Tobago	
TV	(807)	Tuvalu	
TW	(736)	Taiwan	Taiwanin, Penghun, Kinmenin ja Matsun erillinen tullialue
TZ	(352)	Tansanian yhdistynyt tasavalta	Tanganjika, Sansibar- ja Pembasaaret
UA	(072)	Ukraina	
UG	(350)	Uganda	
UM	(832)	Amerikan yhdysvaltojen Tyynenmeren erillisaaret	Baker-, Howland- ja Jarvisaaret, Johnstonin atolli, Kingmanin riutta, Midwaysaari, Navassasaari, Palmyran atolli ja Wakesaari
US	(400)	Yhdysvallat	mukaan lukien Puerto Rico
UY	(524)	Uruguay	
UZ	(081)	Uzbekistan	
VA	(045)	Pyhä istuin	yleisesti käytetty nimi: Vatikaani
VC	(467)	Saint Vincent ja Grenadiinit	
VE	(484)	Venezuela	
VG	(468)	Brittiläiset Neitsytsaaret	
VI	(457)	Yhdysvaltain Neitsytsaaret	
VN	(690)	Vietnam	
VU	(816)	Vanuatu	

WF	(811)	Wallis ja Futuna	mukaan lukien Alofisaari
WS	(819)	Samoa	entinen Länsi-Samoa
XC	(021)	Ceuta	
XL	(023)	Melilla	mukaan lukien Peñón de Vélez de la Gomera, Peñón de Alhucemas ja Chafarinassaaret
YE	(653)	Jemen	entiset Pohjois-Jemen ja Etelä-Jemen
YT	(377)	Mayotte	Grande-Terre ja Pamandzi
YU	(094)	Jugoslavia	Serbia ja Montenegro
ZA	(388)	Etelä-Afrikka	
ZM	(378)	Sambia	
ZW	(382)	Zimbabwe	

MUUT ALUEET

QQ	(950)	alusten elintarvike- ja polttoainevarastot	vapaaehtoinen otsake
tai			
QR	(951)	alusten elintarvike- ja polttoainevarastot yhteisön sisäisessä kaupassa	vapaaehtoinen otsake
QS	(952)	alusten elintarvike- ja polttoainevarastot kolmansien maiden kanssa käytävässä kaupassa	vapaaehtoinen otsake
QU	(958)	määrittelemättömät maat ja alueet	vapaaehtoinen otsake
tai			
QV	(959)	maat ja alueet, joita ei ole määritelty yhteisön sisäisessä kaupassa	vapaaehtoinen otsake
QW	(960)	maat ja alueet, joita ei ole määritelty kolmansien maiden kanssa käytävässä kaupassa	vapaaehtoinen otsake
QX	(977)	maat ja alueet, joita ei täsmennetä kaupallisista tai sotilaallisista syistä	vapaaehtoinen otsake
tai			
QY	(978)	maat ja alueet, joita ei täsmennetä kaupallisista tai sotilaallisista syistä yhteisön sisäisessä kaupassa	vapaaehtoinen otsake
QZ	(979)	maat ja alueet, joita ei täsmennetä kaupallisista tai sotilaallisista syistä kolmansien maiden kanssa käytävässä kaupassa	vapaaehtoinen otsake

(¹) Tämä koodi ei estä ottamasta käyttöön lopullista nimeä, joka hyväksytään heti, kun Yhdistyneissä Kansakunnissa asiasta käytävät neuvottelut saadaan päätökseen.

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2002/73/EY,

annettu 23 päivänä syyskuuta 2002,

miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen toteuttamisesta mahdollisuuksissa työhön, ammatilliseen koulutukseen ja uralla etenemiseen sekä työoloissa annetun neuvoston direktiivin 76/207/ETY muuttamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 141 artiklan 3 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen ⁽¹⁾,

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä ⁽³⁾, ja ottavat huomioon sovittelukomitean 19 päivänä huhtikuuta 2002 hyväksymän yhteisen tekstin,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan mukaisesti Euroopan unioni perustuu jäsenvaltioille yhteisiin vapauden, kansanvallan, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamisen sekä oikeusvaltion periaatteisiin, ja unioni pitää arvossa yhteisön oikeuden yleisinä periaatteina perusoikeuksia, sellaisina kuin ne taataan ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä yleissopimuksessa ja sellaisina kuin ne ilmenevät jäsenvaltioiden yhteisessä valtiosääntöperinteessä.
- (2) Jokaisen oikeus yhdenvertaisuuteen lain edessä ja oikeus suojeluun syrjintää vastaan ovat yleismaailmallisia oikeuksia, jotka on tunnustettu ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa, kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevassa Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksessa, kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskevassa kansainvälisessä yleissopimuksessa, kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia sekä taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevissa Yhdistyneiden Kansakuntien sopimuksissa sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä Euroopan yleissopimuksessa, jotka kaikki jäsenvaltiot ovat allekirjoittaneet.
- (3) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustettuja periaatteita.
- (4) Miesten ja naisten välinen tasa-arvo on perustavaa laatua oleva periaate Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 2 artiklan ja 3 artiklan 2 kohdan ja Euroopan yhteisön

tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti. Kyseisissä perustamissopimuksen määräyksissä julistetaan miesten ja naisten välinen tasa-arvo yhteisön 'päämääräksi' ja 'pyrkimykseksi' ja asetetaan positiivinen velvoite edistää sitä kaikessa toiminnassa.

- (5) Perustamissopimuksen 141 artikla ja erityisesti sen 3 kohta koskee miesten ja naisten tasa-arvoisten mahdollisuuksien ja tasa-arvoisen kohtelun periaatetta työtä ja ammattia koskevissa kysymyksissä.
- (6) Neuvoston direktiivissä 76/207/ETY ⁽⁴⁾ ei määritellä välittömän tai välillisen syrjinnän käsitteitä. Perustamissopimuksen 13 artiklan perusteella neuvosto on 29 päivänä kesäkuuta 2000 antanut rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta direktiivin 2000/43/EY ⁽⁵⁾ ja 27 päivänä marraskuuta 2000 yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista direktiivin 2000/78/EY ⁽⁶⁾, joissa määritellään välitön ja välillinen syrjintä. Siten on aiheellista lisätä näiden direktiivien kanssa yhdenmukaiset määritelmät siltä osin kuin kyse on sukupuolesta.
- (7) Tällä direktiivillä ei rajoiteta yhdistymisvapautta, muun muassa oikeutta perustaa yhdessä muiden kanssa ammattiyhdistyksiä ja liittyä niihin etujensa ajamiseksi. Perustamissopimuksen 141 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin voi kuulua jäsenyys tai toiminnan jatkaminen järjestöissä tai yhdistyksissä, joiden päätavoite on miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen edistäminen käytännössä.
- (8) Henkilön sukupuoleen liittyvä häirintä ja sukupuolinen häirintä on miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen vastaista. Siksi on aiheellista määritellä nämä käsitteet ja kieltää nämä syrjinnän muodot. Tätä varten on korostettava, että kyseisiä syrjinnän muotoja ei ilmene ainoastaan työpaikalla, vaan myös työhön ja ammatilliseen koulutukseen pääsymahdollisuuksien yhteydessä sekä työsuhteen ja ammatinharjoittamisen aikana.
- (9) Työnantajia ja ammatillisesta koulutuksesta vastaavia olisi tässä yhteydessä kannustettava toteuttamaan toimenpiteitä kaikkien sukupuoleen perustuvan

⁽¹⁾ EYVL C 337 E, 28.11.2000, s. 204 ja EYVL C 270 E, 25.9.2001, s. 9.

⁽²⁾ EYVL C 123, 25.4.2001, s. 81.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin lausunto, annettu 31. toukokuuta 2001 (EYVL C 47, 21.2.2002, s. 19), neuvoston yhteinen kanta, vahvistettu 23. heinäkuuta 2001, ja Euroopan parlamentin päätös, tehty 24. lokakuuta 2001 (EYVL C 112 E, 9.5.2002, s. 14). Euroopan parlamentin päätös, tehty 12. kesäkuuta 2002 ja neuvoston päätös, tehty 13. kesäkuuta 2002.

⁽⁴⁾ EYVL L 39, 14.2.1976, s. 40.

⁽⁵⁾ EYVL L 180, 19.7.2000, s. 22.

⁽⁶⁾ EYVL L 303, 2.12.2000, s. 16.

syrjinnän muotojen torjumiseksi ja erityisesti häirinnän ja sukupuolisen häirinnän ehkäisemiseksi työpaikoilla kansallisen lainsäädännön ja käytännön mukaisesti.

- (10) Niiden tosiseikkojen arviointi, joiden perusteella voidaan päätellä välittömän tai välillisen syrjinnän olemassaolo, on kansallisen tuomioistuimen tai muun toimivaltaisen elimen tehtävä kansallisen lainsäädännön tai käytännön sääntöjen mukaisesti. Näissä säännöissä voidaan määrätä erityisesti välillisen syrjinnän toteamisesta mitä tahansa keinoa käyttäen tilastotiedot mukaan lukien. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön⁽¹⁾ mukaan syrjintää on erilaisten sääntöjen soveltaminen samankaltaisissa tilanteissa tai saman säännön soveltaminen erilaisissa tilanteissa.
- (11) Ammattitoiminta, jonka jäsenvaltiot voivat jättää neuvoston direktiivin 76/207/ETY soveltamisalan ulkopuolelle, olisi rajattava sellaisiin tapauksiin, joissa tiettyjen työtehtävien luonteen vuoksi on tarpeen ottaa palvelukseen tiettyä sukupuolta oleva henkilö, edellyttäen että tavoite on oikeutettu ja että se on yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukainen⁽²⁾.
- (12) Yhteisöjen tuomioistuin on johdonmukaisesti vahvistanut, että tasa-arvoisen kohtelun periaatteen mukaisesti on perusteltua suojella naisia heidän biologisen tilansa takia raskauden aikana ja sen jälkeen. Lisäksi sen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kaikki raskauteen tai äitiyteen liittyvä naisten epäsuotuisa kohtelu on välitöntä sukupuoleen perustuvaa syrjintää. Tällä direktiivillä ei näin ollen rajoiteta toimenpiteistä raskaana olevien ja äskettäin synnyttäneiden tai imettävien työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen kannustamiseksi työssä (kymmenes direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi) 19 päivänä lokakuuta 1992 annettun neuvoston direktiivin 92/85/ETY⁽³⁾ soveltamista, jonka tavoitteena on varmistaa raskaana olevien, äskettäin synnyttäneiden tai imettävien työntekijöiden fyysinen ja psyykinen suojeleminen. Direktiivin 92/85/ETY johdanto-osan kappaleissa säädetään, että raskaana olevien, äskettäin synnyttäneiden tai imettävien työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden suojeleminen ei saisi johtaa naisten epäsuotuisaan kohteluun työmarkkinoilla eikä vaikuttaa haitallisesti miesten ja naisten tasa-arvoista kohtelua koskevien direktiivien soveltamiseen. Yhteisöjen tuomioistuin on vahvistanut naisten työsuhteeseen liittyvien oikeuksien suojelelun, erityisesti oikeuden palata samaan tai vastaavanlaiseen työhön, työehdoilla, jotka eivät ole hänelle aikaisempia epäedullisemmat, sekä oikeuden saada eduk-

seen kaikki työehtojen parannukset, joihin heillä olisi oikeus poissaolonsa aikana.

- (13) Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden työ- ja sosiaaliministereiden päätöslauselmassa 29 päivältä kesäkuuta 2000 naisten ja miesten tasapuolisesta osallistumisesta työ- ja perhe-elämään⁽⁴⁾ jäsenvaltioita kannustettiin tarkastelemaan, miten jäsenvaltioiden oikeusjärjestyksissä voitaisiin taata työssä käyville miehille henkilökohtainen isyysloma, jota ei voida siirtää toiselle, miesten säilyttäessä työhön liittyvät oikeutensa. Tässä yhteydessä on tärkeää korostaa, että jäsenvaltiot itse päättävät, myöntävätkö ne tällaisen oikeuden, ja ne myös määrittävät kaikki ehdot, jotka eivät kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan, irtisanomista tai työhönpaaluuta lukuun ottamatta.
- (14) Perustamissopimuksen 141 artiklan 4 kohdan nojalla jäsenvaltiot saavat pitää voimassa tai toteuttaa erityisetuja tarjoavia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on helpottaa aliedustettuna olevan sukupuolen ammatillisen toiminnan harjoittamista taikka ehkäistä tai hyvittää ammattiuraan liittyviä haittoja. Ottaen huomioon nykytilanne ja Amsterdamin sopimukseen liittyvä julistus n:o 28 jäsenvaltioiden olisi ensisijaisesti pyrittävä parantamaan naisten asemaa työelämässä.
- (15) Syrjintäkiellon ei pitäisi rajoittaa sellaisten toimenpiteiden säilyttämistä tai hyväksymistä, joiden tarkoituksena on ehkäistä tai hyvittää haittoja, jotka ovat aiheutuneet tiettyä sukupuolta edustavien henkilöiden ryhmälle. Tällaisilla toimenpiteillä sallitaan vain samaa sukupuolta edustavien henkilöiden järjestöt, jos niiden pääasiallisena tavoitteena on edistää kyseisten henkilöiden erityistarpeiden huomioon ottamista sekä naisten ja miesten välistä tasa-arvoa.
- (16) Periaate, jonka mukaan miehille ja naisille maksetaan sama palkka, on jo lujasti vakiinnutettu perustamissopimuksen 141 artiklalla ja miesten ja naisten samapalkkaisuuden periaatteen soveltamista koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 10 päivänä helmikuuta 1975 annetulla neuvoston direktiivillä 75/117/ETY⁽⁵⁾, ja yhteisöjen tuomioistuimen vakiintunut oikeuskäytäntö on tukenut sitä. Periaate on sukupuoleen perustuvan syrjinnän alalla keskeinen ja välttämätön osa yhteisön säännöstöä.
- (17) Yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että koska oikeus tehokkaaseen oikeussuojaan on perustavanlaatuinen, työntekijällä on tämä suoja myös työsuhteen päätyttyä⁽⁶⁾. Työntekijällä, joka puolustaa tämän direktiivin nojalla suojeltua henkilöä tai antaa tämän puolesta todistajan lausunnon, olisi oltava sama suoja.

⁽¹⁾ Asia C-394/96 Brown, Kok. 1998, s. I-4185, asia C-342/93 Gillespie, Kok. 1996, s. I-475.

⁽²⁾ Asia C-222/84, Johnston, Kok. 1986, s. 1651, asia C-273/97 Sirdar, Kok. 1999, s. I-7403 ja asia C-285/98, Kreil, Kok. 2000, s. I-69.

⁽³⁾ EYVL L 348, 28.11.1992, s. 1.

⁽⁴⁾ EYVL C 218, 31.7.2000, s. 5.

⁽⁵⁾ EYVL L 45, 19.2.1975, s. 19.

⁽⁶⁾ Asia C-185/97, Coote, Kok. 1998, s. I-5199.

- (18) Yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että ollakseen tehokas tasa-arvoisen kohtelun periaate edellyttää, että syrjinnän kohteeksi joutuneelle työntekijälle maksettavan korvauksen on oltava riittävä suhteessa vahinkoon. Lisäksi se on täsmentänyt, että enimmäismäärän ennalta vahvistaminen voi estää korvauksen tosiasiallisen saannin ja että ei ole sallittua rajoittaa koron maksamista aiheutuneesta vahingosta suoritettavan korvauksen osalta ⁽¹⁾.
- (19) Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan kanteiden nostamisen määräaikoja koskevat kansalliset säännöt voidaan sallia edellyttäen, että ne eivät ole epäedullisempia kuin samankaltaisia kansallisia kanteita koskevat määräajat ja että ne eivät tee yhteisön oikeuden mukaisten oikeuksien käyttämistä käytännössä mahdottomaksi.
- (20) Sukupuoleen perustuvan syrjinnän kohteeksi joutuneille henkilöille olisi taattava riittävä oikeudellinen suoja. Tehokkaamman suojelun turvaamiseksi järjestöillä ja muilla oikeushenkilöillä olisi myös oltava valtuudet aloittaa, jos jäsenvaltiot niin päättävät, menettely joko uhrin puolesta tai häntä tukeakseen, sanotun kuitenkin rajoittamatta tuomioistuimissa edustamista ja puolustamista koskevien kansallisten menettelysääntöjen soveltamista.
- (21) Jäsenvaltioiden olisi edistettävä työmarkkinaosapuolten välistä ja kansallisten käytäntöjen mukaisesti valtioista riippumattomien järjestöjen kanssa käytävää vuoropuhelua työpaikoilla esiintyvän sukupuoleen perustuvan syrjinnän eri muotojen käsittelemiseksi ja niiden torjumiseksi.
- (22) Jäsenvaltioiden olisi säädettävä tehokkaista, oikeasuhteisista ja varoittavista seuraamuksista, joita sovelletaan, jos direktiivin 76/207/ETY mukaisia velvoitteita ei noudateta.
- (23) Tämän direktiivin tavoitteita ei voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden toimin, vaan ne voidaan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti paremmin saavuttaa yhteisön tasolla. Kyseisessä artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen.
- (24) Sen vuoksi direktiivi 76/207/ETY olisi muutettava,

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Muutetaan direktiivi 76/207/ETY seuraavasti:

1) Lisätään 1 artiklaan kohta seuraavasti:

”1 a. Jäsenvaltioiden on otettava aktiivisesti huomioon pyrkimys miesten ja naisten tasa-arvoon laatiessaan ja pannaan täytäntöön lakeja, asetuksia, hallinnollisia

määräyksiä, politiikkoja ja toimintaa 1 kohdassa tarkoitetuilla aloilla.”.

2) Korvataan 2 artikla seuraavasti:

”2 artikla

1. Tasa-arvoisen kohtelun periaatteella tarkoitetaan jäljempänä, että minkäänlaista sukupuoleen perustuvaa syrjintää ei saa esiintyä välittömästi tai välillisesti etenkin siviilisäädyn tai perheeseän perusteella.

2. Tässä direktiivissä sovelletaan seuraavia määritelmiä:

— ’välitön syrjintä’: tilanne, jossa henkilöä kohdellaan sukupuolen perusteella epäsuotuisammin kuin jotakuta muuta kohdellaan, on kohdeltu tai kohdeltaisiin vertailukelpoisessa tilanteessa,

— ’välillinen syrjintä’: tilanne, jossa näennäisesti puolueeton säännös, peruste tai käytäntö saattaa henkilöt näiden sukupuolen perusteella erityisen epäedulliseen asemaan toiseen sukupuoleen verrattuna, paitsi jos kyseisellä säännöksellä, perusteella tai käytännöllä on puolueettomasti perusteltavissa oleva oikeutettu tavoite ja tavoitteen saavuttamiseksi käytetyt keinot ovat asianmukaisia ja tarpeellisia,

— ’häirintä’: tilanne, jossa ilmenee henkilön sukupuoleen liittyvää ei-toivottua käytöstä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan kyseisen henkilön arvoa ja tällä tavoin luodaan uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai hyökkäävä ilmapiiri,

— ’sukupuolinen häirintä’: tilanne, jossa ilmenee ei-toivottua sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan sukupuolista käytöstä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan henkilön arvoa erityisesti luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai hyökkäävä ilmapiiri.

3. Tässä direktiivissä tarkoitettua häirintää ja sukupuolista häirintää on pidettävä sukupuoleen perustuvana syrjintänä, ja se on siten kiellettyä.

Sitä, vastustaako henkilö tällaista käytöstä vai alistuuko hän siihen, ei voida käyttää perusteena kyseistä henkilöä koskevissa päätöksissä.

4. Käskyä tai ohjetta syrjiä henkilöitä sukupuolen perusteella on pidettävä 1 alakohdassa tarkoitettuna syrjintänä.

5. Jäsenvaltioiden on kansallisen lainsäädännön, työehtosopimusten tai käytännön mukaisesti kannustettava työnantaja sekä ammatilliseen koulutukseen pääsystä vastaavia toteuttamaan toimenpiteitä kaikenlaisen sukupuoleen perustuvan syrjinnän, erityisesti häirinnän ja sukupuolisen häirinnän estämiseksi työpaikalla.

⁽¹⁾ Asia C-180/95, Draehmpaehl, Kok. 1997, s. I-2195). Asia C-271/91, Marshall, Kok. 1993, s. I-4367.

6. Jäsenvaltiot voivat säätää työnsaannin ja työhön valmistavan koulutuksen osalta, että erilainen kohtelu, joka perustuu sukupuoleen liittyvään ominaisuuteen, ei ole syrjintää, jos tiettyjen työtehtävien luonteen tai niiden yhteyksien vuoksi, joissa tehtävät suoritetaan, kyseinen ominaisuus on todellinen ja ratkaiseva työhön liittyvä vaatimus, edellyttäen, että tavoite on oikeutettu ja että vaatimus on oikeasuhteinen.

7. Tämän direktiivin estämättä saadaan soveltaa säännöksiä, jotka koskevat naisten suojelua erityisesti raskauden ja äitiyden perusteella.

Naisella on synnytyksen jälkeen äitiysvapaan loputtua oltava oikeus palata työhönsä tai vastaavaan toimeen työehdoilla, jotka eivät ole hänelle aikaisempia epäedullisemmat, ja hänen on saatava edukseen kaikki työehtojen parannukset, joihin hänellä olisi oikeus poissaolonsa aikana.

Raskauteen tai direktiivissä 92/85/ETY tarkoitettuun äitiysvapaaseen liittyvää naisten epäedullisempaa kohtelua on pidettävä tässä direktiivissä tarkoitettuna syrjintänä.

Tällä direktiivillä ei myöskään rajoiteta UNICE:n, CEEP:n ja EAY:n tekemästä vanhempainlomaa koskevasta puitesopimuksesta 3 päivänä kesäkuuta 1996 annetun neuvoston direktiivin 96/34/EY (*) tai toimenpiteistä raskaana olevien ja äskettäin synnyttäneiden tai imettävien työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen kannustamiseksi työssä (kymmenes direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi) 19 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/85/EY (**) säännösten soveltamista. Se ei myöskään rajoita jäsenvaltioiden oikeutta tunnustaa erillinen oikeus isyysvapaaseen ja/tai adoptiovapaaseen. Niiden jäsenvaltioiden, jotka tunnustavat tällaisen oikeuden, on toteutettava tarvittavat toimenpiteet suojellakseen mies- ja naistyöntekijöitä irtisanomiselta kyseisen oikeuden käyttämisen vuoksi ja varmistettava, että näillä on vapaan loputtua oikeus palata työhönsä tai vastaavaan toimeen työehdoilla, jotka eivät ole heille aikaisempia epäedullisemmat, sekä saada itselleen ne työehtojen parannukset, joihin heillä olisi ollut oikeus poissaolonsa aikana.

8. Jäsenvaltiot voivat pitää voimassa tai hyväksyä perustamissopimuksen 141 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä miesten ja naisten välisen täyden tosiasiallisen tasa-arvon varmistamiseksi.

(*) EYVL L 145, 19.6.1996, s. 4.

(**) EYVL L 348, 28.11.1992, s. 1.”.

3) Korvataan 3 artikla seuraavasti:

”3 artikla

1. Tasa-arvoisen kohtelun periaatteen soveltaminen tarkoittaa sitä, että julkisella tai yksityisellä sektorilla, julkiset laitokset mukaan lukien, ei saa olla välitöntä tai

välillistä sukupuoleen perustuvaa syrjintää seuraavilla aloilla:

- a) työpaikan, itsenäisenä ammatinharjoittajana tehdyn työn tai toimen saamisen ehdot, valinta- ja työhönotoperusteet mukaan lukien, toimialasta ja ammatti-asteesta riippumatta, uralla eteneminen mukaan lukien;
- b) mahdollisuus kaikenlaiseen ja -tasoiseen ammatilliseen ohjaukseen ja koulutukseen, ammatilliseen jatkokoulutukseen ja uudelleen koulutukseen, työkokemus mukaan lukien;
- c) työehdot ja työolot, mukaan lukien irtisanominen, sekä palkka direktiivissä 75/117/ETY säädetyn mukaisesti;
- d) jäsenyys ja toiminta työntekijä- tai työnantajajärjestössä, tai järjestössä, jonka jäsenillä on tietty ammatti, sekä kyseisten järjestöjen tarjoamat edut.

2. Tämän vuoksi jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että:

- a) tasa-arvoisen kohtelun periaatteen vastaiset lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset kumotaan;
- b) yksittäisiin työ sopimuksiin tai työehtosopimuksiin, yritysten sisäisiin sääntöihin sekä itsenäistä ammatinharjoittamista ja työnantaja- ja työntekijäjärjestöjä koskeviin sääntöihin sisältyvät määräykset, jotka ovat tasa-arvoisen kohtelun periaatteen vastaisia, ovat mitättömiä tai voidaan julistaa mitättömiksi taikka muutetaan.”.

4) Kumotaan 4 ja 5 artikla.

5) Korvataan 6 artikla seuraavasti:

”6 artikla

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tämän direktiivin mukaisten velvoitteiden täytäntöönpanoon tarkoitettujen oikeudellisten ja/tai hallinnollisten menettelyt, mukaan lukien jäsenvaltioiden aiheellisina pitämät sovittelumenettelyt, ovat — myös sen työsuhteen päätyttyä, jossa syrjinnän väitetään tapahtuneen — kaikkien niiden henkilöiden käytettävissä, jotka katsovat tullessa kohdelluiksi väärin sen vuoksi, että heihin ei ole sovellettu tasa-arvoisen kohtelun periaatetta.

2. Jäsenvaltioiden on otettava kansallisessa oikeusjärjestyksessään käyttöön tarvittavat toimenpiteet, joilla varmistetaan tosiasiallinen ja tehokas korvaus tai, jos jäsenvaltiot niin päättävät, hyvitys 3 artiklan vastaisen syrjinnän kohteeksi joutuneelle henkilölle aiheutuneista menetyksistä ja vahingoista tavalla, joka on varoittava ja oikeasuhteinen kärsittyyn vahinkoon nähden. Tällaiselle korvaukselle tai hyvitykselle ei voida ennalta vahvistaa enimmäismäärää, paitsi tapauksissa, joissa työnantaja pystyy näyttämään, että hakija on kärsinyt tässä direktiivissä tarkoitettua syrjinnän johdosta vahinkoa ainoastaan siitä, että hänen työhakemustaan ei ole otettu huomioon.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yhdistykset, järjestöt ja muut oikeushenkilöt, joilla kansallisessa lainsäädännössä vahvistettujen perusteiden mukaisesti on oikeutettua etua sen varmistamisesta, että tämän direktiivin säännöksiä noudatetaan, voivat aloittaa tämän direktiivin mukaisten velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi säädetyin oikeudellisen ja/tai hallinnollisen menettelyn kantajan tai valittajan suostumuksella hänen puolestaan tai häntä tukeakseen.

4. Mitä 1 ja 3 kohdassa säädetään, ei rajoita sellaisten kansallisten sääntöjen noudattamista, jotka koskevat määräaikoja tasa-arvoisen kohtelun periaatetta koskevien kanteiden nostamiselle.”

6) Korvataan 7 artikla seuraavasti:

”7 artikla

Jäsenvaltioiden on otettava kansallisessa oikeusjärjestyksensä käyttöön tarvittavat toimenpiteet työntekijöiden, mukaan lukien kansallisessa lainsäädännössä ja/tai käytännössä tarkoitetut työntekijöiden edustajat, suojelemiseksi irtisanomiselta tai muulta työnantajan taholta tulevalta epäsuotuisalta kohtelulta, joka johtuu reagoinnista yrityksessä esitettyyn valitukseen tai johonkin oikeudelliseen menettelyyn, jonka tarkoituksena on varmistaa, että tasa-arvoisen kohtelun periaatetta noudatetaan.”

7) Lisätään artiklat seuraavasti:

”8 a artikla

1. Jäsenvaltioiden on nimettävä elin tai elimiä, jonka tai joiden tehtävänä on edistää, analysoida, valvoa ja tukea kaikkien henkilöiden tasa-arvoisen, sukupuoleen perustuvasta syrjinnästä vapaan kohtelun toteuttamista, sekä toteutettava niitä koskevat tarpeelliset järjestelyt. Nämä elimet voivat kuulua osana virastoihin, jotka vastaavat ihmisoikeuksien puolustamisesta tai yksilön oikeuksien turvaamisesta kansallisella tasolla.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että näiden elinten toimivaltaan kuuluu:

- a) avustaa itsenäisesti syrjinnän uhriksi joutuneita henkilöitä näiden tekemiä syrjintävalituksia tutkittaessa, sanotun kuitenkin rajoittamatta uhrien ja 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen yhdistysten, järjestöjen tai muiden oikeushenkilöiden oikeuksia;
- b) teettää riippumattomia selvityksiä syrjintään liittyvistä kysymyksistä;
- c) julkaista riippumattomia raportteja ja antaa suosituksia kaikista syrjintään liittyvistä kysymyksistä.

8 b artikla

1. Jäsenvaltioiden on perinteidensä ja käytäntöjensä mukaisesti toteutettava aiheelliset toimenpiteet edistääkseen työmarkkina-osapuolten vuoropuhelua, jonka tarkoituksena on tukea tasa-arvoista kohtelua muun muassa valvomalla toimintatapoja työpaikoilla, laatimalla työehto-

sopimuksia ja käytännesääntöjä sekä tutkimalla ja vaihtamalla kokemuksia ja hyviä toimintatapoja.

2. Jäsenvaltioiden on siinä tapauksessa, että se on niiden perinteiden ja käytäntöjen mukaista, kannustettava työmarkkinaosapuolia edistämään naisten ja miesten välistä tasa-arvoa ja tekemään asianmukaisella tasolla syrjinnänvastaisia sopimuksia 1 artiklassa tarkoitetuilla aloilla, jotka kuuluvat työehtosopimusneuvottelujen piiriin, rajoittamatta kuitenkaan osapuolten itsenäisyyttä. Näissä sopimuksissa on noudatettava tässä direktiivissä annettuja vähimmäisvaatimuksia ja kansallisia täytäntöönpanotoimenpiteitä.

3. Jäsenvaltioiden on kansallisen lainsäädännön, työehtosopimusten ja käytännön mukaisesti kannustettava työnantajia edistämään suunnitelmallisesti ja järjestelmällisesti miesten ja naisten tasa-arvoista kohtelua työpaikalla.

4. Työnantajia olisi tässä tarkoituksessa kannustettava antamaan asianmukaisin ja säännöllisin väliajoin työntekijöille ja/tai näiden edustajille asianmukaiset tiedot miesten ja naisten tasa-arvoisesta kohtelusta yrityksessä.

Nämä tiedot voivat sisältää tilastotietoja naisten ja miesten edustuksesta organisaation eri tasoilla sekä mahdollisia toimenpiteitä tilanteen parantamiseksi yhteistyössä työntekijöiden edustajien kanssa.

8 c artikla

Jäsenvaltioiden on edistettävä vuoropuhelua sellaisten asianomaisten valtiosta riippumattomien järjestöjen kanssa, joilla on jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön ja käytännön mukaisesti oikeutettua etua myötävaikuttaa sukupuoleen perustuvan syrjinnän torjumiseen tasa-arvoisen kohtelun periaatteen edistämiseksi.

8 d artikla

Jäsenvaltioiden on säädettävä tämän direktiivin mukaisesti annettujen kansallisten määräysten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että näitä seuraamuksia sovelletaan.

Seuraamusten, joihin saattaa kuulua korvausten maksaminen uhrielle, on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava näistä säännöksistä komissiolle viimeistään 5 päivänä lokakuuta 2005 sekä niiden myöhemmistä muutoksista mahdollisimman pian.

8 e artikla

1. Jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön tai pitää voimassa säännöksiä, jotka ovat tasa-arvoisen kohtelun periaatteen turvaamiseksi edullisempia kuin tämän direktiivin säännökset.

2. Tämän direktiivin soveltaminen ei missään tapauksessa muodosta perustetta alentaa jäsenvaltioissa jo saavutettua syrjinnänvastaisen suojan tasoa tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvissa asioissa.”

2 artikla

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 5 päivänä lokakuuta 2005 tai varmistettava, että työmarkkinaosapuolet ovat toteuttaneet tarvittavat toimenpiteet sopimuksin kyseiseen päivämäärään mennessä. Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet, jotta ne voivat milloin tahansa varmistaa kyseisessä direktiivissä annettujen tulosten saavuttamisen. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kolmen vuoden kuluessa tämän direktiivin voimaantulosta kaikki tiedot, jotka komissio tarvitsee voidakseen laatia Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta.

3. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle joka neljäs vuosi niitä toimenpiteitä koskevat lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset, jotka ne ovat antaneet perustamissopi-

muksen 141 artiklan 4 kohdan nojalla, samoin kuin kertomukset näistä toimenpiteistä ja niiden täytäntöönpanosta, sanotun kuitenkin rajoittamatta 2 kohdan soveltamista. Komissio hyväksyy ja julkaisee kyseisten tietojen perusteella joka neljäs vuosi kertomuksen, jossa on vertaileva arviointi tällaisista toimenpiteistä, ottaen huomioon Amsterdamin sopimuksen päätösasiakirjaan liitetyn julistuksen n:o 28.

3 artikla

Tämä direktiivi tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.

4 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 23 päivänä syyskuuta 2002.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

P. COX

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

M. FISCHER BOEL